

ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΕΝΑ ΣΟΝΕΤΑ ΤΟΥ ΜΑΒΙΛΗ*

ΑΦΙΕΡΩΣΗ

Πέτα, Ἀγάπη, στὰ οὐράνια καὶ χαιρέτα
 Τὴ μάννα μου καὶ δεῖχτης τὰ φτωχά μου
 Τοῦτα τραγούδια, κ' ἔπειτα ἐδῶ χάμου
 Βλογημένα ἀπ' αὐτήν ἵανάφερέ τα·
 Μ' ἔνα χαμόγελό της χρύσονέ τα,
 Καὶ σὰν πετράδια ἀτόφωτα, σὰν ἄμμου
 Χρυσοῦ κλονιά, χαρὲς καὶ βάσανά μου,
 Θὰ γναλίσουν μές τ' ἀτεχνα σονέτα.
 Σὰν ἀλκυόνα, Ἀγάπη, μὲ φτεροῦγες
 Ἀπλωμένες διαβαίνεις ἴριδένια
 Κατάστρωτες μὲ φῶς ἀνάερες ροῦγες.
 Στῆς ζωῆς τ' ἄγριο πέλαο νεραϊδένια
 Χαρᾶζεις καλοσύνη, ὅθε φωλιάζεις
 Καὶ μ' ὄνειρα οὐρανοῦ τὸ ἀσπρογαλιάζεις.

ΑΝΕΜΟΜΥΛΟΣ

Ο κόσμος εἶναι πλανερὸ μαγνάδι
 Κεντισμένο μὲ ρόδα καὶ μὲ βάγια
 Μὲ ἥλιους καὶ μὲ ἀστρα, ποῦ τὸ ἀπλόν' ἡ Μάγα
 Ἀπάνου στῆς ἀλήθειας τὸ σκοτάδι.
 Σ' ἀγαπούσαμε τόσο ἔρμο ρημάδι,
 Γιατὶ στὴ μέση ἀπ' τῆς ζωῆς τὰ μάγια
 Στὴν ψυχή μας φανέρονες τὴν ἄγια
 Τοῦ θανάτου θωμά, τὸν κρύον Ἄδη,
 Τὸ τίποτε, καὶ ἀνήξερα στὰ βάθια
 Τοῦ εἶναι μας ἐξύπναες μὰ λαζτάρα
 Νὰ γλυτώσουμε ἀπ' ὅλα μας τὰ πάθια,
 Τὴν πικρὴ νὰ ξιρκίσουμε κατάρα
 Τῆς ζωῆς, καὶ νὰ μποῦμε μονομίας
 Στ' ἄδυτα τῆς Θεϊκῆς ἀνυπαρξίας.

* Στὴν «Τέχνη» 1898—1899 πρωτοτυπώθηκαν: Ἀνεμόμυλος — Καρδάζι — Excelsior! — Λήθη — Καλλιπάτερα — Μούχρωμα.

Στὰ «Γράμματα» 1911 — 1912: Ἀφιέρωση — Αμύλιτα — Ιάζωβος Πολυλᾶς — Χάρος — Νίκος Κογεβίνας — Ἀλκης Παλαμᾶς — Angelica Farfalla. Στὸ «Νομιμά» 1912: Κρήτη — Νίκη — Ελιά.

ΚΑΡΔΑΚΙ

Τ' ἄγνωστα φεποθέμελα τοῦ ἀρχαίου
 Ναοῦ στὸ ἔδιο ἀκροθαλάσσιο πλάι
 Χορταριασμένα κοίτονται. Γελάει
 Γύρου δημοφράδα κόσμου πάντα νέου.
 Καὶ λέω ποῦ ἀκόμα ἀπ' τὴν κορφὴν τοῦ ὄραιον
 Βουνοῦ στ' ἀσπρα ντυμένη ροβολάει
 'Η ἀρχαία ζωὴ καὶ ἀφτοῦ φεγγοβολάει
 Λαμπτός ναὸς τεχνίτη Κερκυραίου.
 Χρυσόνερο, σὲ βλέπω γιατὶ μ' ἔχει
 Μαγέψει τὸ νερὸν στὴν κρύα βρύση,
 Ποῦ μέσαθε ἀπὸ τὸ ἄγιο χῶμα τρέχει.
 "Ἐτσι κάποιος θεός θὰ τῷχει δρίσει.
 Κι' ὅποιος ξένος ἐκεῖ τὸ κεῖλον βρέχει
 Στᾶ γονικά του πλιά δὲ θὰ γυρίσῃ.

EXCELSIOR!

Κρύο ρούσταλλο νερὸν τὰ ἥλιοφρυμένα
 Χεῖλα θὰ δγράνῃ. Ἐβγενικά ἀνθρωπότη
 Θὰ τοὺς φιλέψῃ πλούσιο φαγοπότι.
 Κορμά ἀπὸ τὴν πλήθια χάρη ἀλαφρημένα,
 'Αγάλματα θεῶν ξωντανεμένα
 Θάγαντέψουν στὴ Νίμπρο ἐκεῖ τὴν πρώτη
 Τῆς λεφτεριᾶς ἀστραφτερὴ λαμπρότη,
 Τὰ στήθια θὰ χαροῦν τὰ πονεμένα.
 Καὶ ἀνηφοροῦν οἱ βλάμηδες λεβέντες
 Στ' ἀτέλειωτο φαράγγι δὲ ο χαλίκι
 Μονοσκοῖν μὲ γέλοια καὶ κουβέντες.
 Μὰ ἔχουν ποδάρια καὶ καρδιές τσελίκι.
 Μὰ τοὺς θεριέβει ἡ ἑλπίδα τοῦ θανάτου
 Μὲ τάγιασμένα δαφνοστέφανά του.

Α Η Θ Η

Καλότυχοι οἱ νεκροὶ ποῦ λησμονῶνε
 Τὴν πίκρια τῆς ζωῆς. "Οντας βυθήσῃ
 'Ο ἥλιος καὶ τὸ σούρουπο ἀκλουθήσῃ
 Μήν τοὺς κλαῖς ὁ καῦμός σου ὅσος καὶ νᾶναι.
 Τέτουιν ὥρα οἱ ψυχὲς διψοῦν καὶ πᾶνε
 Στῆς λησμονᾶς τὴν κρουσταλλένια βρύση.
 Μὰ βοῦρχος τὸ νεράκι θὰ μαρβίσῃ
 "Α στάξῃ γι' ἀφτές δάκρυν ὅθε ἀγαπᾶνε.
 Κι' ἀν πιοῦν θολὸ νερὸν ξαναθυμοῦνται,
 Διαβαίνοντας λειβάδια ἀπὸ ἀσφοδῆλι,
 Πόνους παλιοὺς ποῦ μέσα τους κοιμοῦνται.—
 "Α δὲ μπορῆς παρὰ νὰ κλαῖς τὸ δεῖλι
 Τοὺς ξωντανοὺς τὰ μάτια σου ἂς θρηνήσουν.
 Θέλουν, μὰ δὲ βολεῖ νὰ λησμονήσουν.—

ΚΑΛΛΙΠΑΤΕΙΡΑ

« Ἀρχόντισσα Ροδίτισσα πῶς μπῆκες;

Γυναῖκες διώγνει μιὰ συνήθεια ἀρχαία

Ἐδῶθε». « Ἐχω ἔνα ἀνύψι, τὸν Εὐκλέα,

Τρία ἀδέρφια γνιὸ πατέρα Ὄλυμπιονίκες.

Νὰ μὲ ἀφίστετε πρέπει, Ἐλλανοδῖκες,

Καὶ ἐγὼ νὰ καμαρώσω μὲς τὰ δραῖα

Κορμιά, ποὺ γὰ τὸ ἀγρῖι τοῦ Ἡρακλέα
Παλαιόβουν, θιαμαστὲς ψυχὲς ἀντρίκιες.

Μὲ τὲς ἄλλες γυναῖκες δὲν εἶμαι δημοια·

Στὸν αἰῶνα τὸ σοῦ μου θὰ φαντάζῃ
Μὲ τῆς ἀντριᾶς τὰ ἀμάραντα προνόμια.

Μὲ μάλαμα γραμμένος τὸ δοξάζει
Σὲ ἀστραφτερὸ κατεβατὸ μαρμάρου

“Υμνος χρυσός τοῦ ἀθάνατου Πινδάρου»

ΜΟΥΧΡΩΜΑ

Φυσάει τῷ ἀεράκι μ' ἀνάλαφρη φόρα

Καὶ τές τριανταφυλλιές ἀργὰ σαλέρει·

Στὲς καρδιὲς καὶ στὴν πλάση βασιλέβει
Ρόδινο σούρουπο, ὥρα μυροφόρα,

Χρυσὴ θυμητικῶν ὄνείρων ὥρα

Ποῦ ἡ ψυχὴ τῇ γαλήνῃ προμαντέβει,

Τὴν αἰώνια γαλήνη, καὶ ἀγναντέβει

Σὰ γὰ στερνὴ φορὰ κάθε τῆς γνώρα

Ἄξεχαστη ἔανθες κρινοτραχήλες

Ἄγάπες, γαλανὰ βασηλεμένα

Μάτια δύρα καὶ φιλιά καὶ ἀνατριχῆλες

Καὶ δάκρυα πλάνα δῶρα ζηλεμένα
Τῇ ζήσης ποὺ ἀχνοσβιέται καὶ τελειόνει

Σάν τὸ θαμπὸ γιουλὶ ποὺ ὀλοένα λυόνει.

ΑΜΙΛΗΤΑ

Ποτάμι τρέχει ἡ Ἀγάπη καὶ ὅσο τρέχει

Πληθαίνει καὶ στὸ δλόγλυκό της αἷμα

Δείχνει τῆς εὐτυχιᾶς τὸ οὐράνιο ψέμα

Καὶ ὁ δρόμος της, θαρρεῖς, σωμὸ δὲν ἔχει.

Μὰ μπροστά της χωρὶς νὰ τὸ παντέχῃ

Τοῦ πόνου ἡ πικροθάλασσα στὸ βλέμμα

Ἄπλόνεται γεμάτη δάκρυα κ' αἷμα,

Καὶ τὰ πάντα φουφάει, τὰ πάντα βρέχει.

Χρυσομάννα, ἐμαράθηκαν τὰ φύλλα

Καὶ χειμῶνας πλακόνει· σὲ θιωράω

Κατάματα μὲ τρόμου ἀνατριχῆλα.

Καὶ σέναν ἀλαφιάζεται τὸ πράο

“Ἄρρωστο ἀνάβλεμμά σου, σὰ νὰ ἐρώτα·

Θὰ χαροῦμε ἄλλην ἄνοιξη σὰν πρῶτα;

ΙΑΚΩΒΟΣ ΠΟΛΥΛΑΣ

Στήν κορφή τῆς ζωῆς, ὅπου ροδίζει
 Τῆς Λεφτερᾶς ἀμόλευτος ἀγέρας
 Καὶ σὰν ἵχος ἀθάνατης φλογέρας
 Ἡ ποίηση, ἀηδόνι θεῖο, καλοκαρδίζει,
 Ἀσκισες διαμαντένιο μετερίζει
 Καὶ στὴ μέση, δύμοφριᾶς θάμα καὶ τέρας,
 Ναὸ τῆς Μεγαλόφυνχης Μητέρας
 Ἐστησες ποῦ σὰν ἥλιος πορφυρίζει.
 Ποτὲ στὸ ἀραχναισμένο βάραθρο, ὅπου
 Μὲς τῇ μούχλᾳ καὶ μὲς τῇ φαρμακῷ
 Ὁχιὲς κλωσσοῦν οἱ κάκητες τὸ ἀθρώπουν,
 Ποτὲ δὲν ἐκατέβηκες καὶ ἐκύλα
 Ἡ φωνή σου βροντὴ καὶ ἔκαιε σὰ φλόγα
 Τοὺς πονηρούς,—μὰ τοὺς καλοὺς εὐλόγα.

ΧΑΡΡΙΣ

Χερουβικῆς χαρᾶς χρυσὸς ἀθέρας
 Σὲ φλόγισε πατῶντας τῆς Ἡπείρου
 Τὸ χῶμα, σὰ στὴν πλατωσιὰ τοῦ ἀπείρου
 Νᾶστραφτες ἀπὸ τὸ—«ἐν τούτῳ νίκα»—ὅ αἰθέρας,
 Καὶ σὰ λάμψῃ παρουσίας δευτέρας
 Μὲ ἀποκαλυπτικοῦ ἀγαλλίαση ὄνείρου
 Νᾶβλεπες στὸ βυθὸ τοῦ Παμπονήρου
 Νὰ γκρεμιστῇ ἡ Τουρκιά, τὸ ἀνίερο τέρας.
 Καὶ σὲ λόγου σου τότε ἔκαιμες τάμα
 Νὰ φτάσῃς ὅπου μόνο αὐτὸς ξαμόνει
 Ποδναὶ ποιητής καὶ μάρτυρας ἀντάμα.
 Τοῦ Ἀπόλλωνα ὅχι ἡ χάρη, ἡ δόξα μόνη
 Σοῦ ἔλεπε τοῦ θανάτου—καὶ ἔνα βόλι
 Σ' ἔστειλ ἥρωα στὸ ἥλυσιο περιβόλι.

ΝΙΚΟΣ ΚΟΓΕΒΙΝΑΣ

Κι ἀν εἶναι ἀλλη ζωή, θάναι γιὰ σένα
 Ὁ ἀθέρας τουτηνῆς βαθειὰ γαλίην
 Σιωπῆς παντοτεινῆς θὰ μεγαλύη
 Τὰ πλήθια μάγια, σμίγοντάς τα σ' ἔνα
 Θεράπιο θεῖξο τὴ μὰ παρθένα
 Ποῦ ἐφίλησες κι ὁ πόθος σου τὴν κρίνει,
 Τὰ πέντε σαζ παιδά, ποῦ, γήινοι κρίνοι,
 Ἀνθοῦν κι ἀλλοιοῦς σοῦ μοιάζει τὸ καθένα
 Πεντάμιορφο, καὶ τὸ ἄδολο τῆς Γνώσης
 Ἀνάμα καὶ τὴ φύτιση τοῦ ὄραιον
 Κι ὅσο δάκρυα φτωχῶν ἔχει στεγνώσης
 Καὶ, μὲ τὴ λάβφρα τὸ ἄξιον Κερζυφάιον
 Γιὰ τὸν νησιοῦ σου τὴν εὐδαιμονία,
 Γιὰ τὸ Γένος, τὴν ἔνθεη μανία.

ΑΛΚΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΤΟΥ ΠΑΤΕΡΑ ΤΟΥ

Γιατί δὲν τὸν φαντάξεσαι ποῦ ἀνέβη
 Νὰ ψάλῃ σ' ἄλλη γῆ μ' ἀγγέλου λύρᾳ
 Τὸ τραγούδι, τρισεύγενή σου κλήρα,
 Ποῦ τ' ἄχτια κάθε ζήσης εἰρηνεύει;
 Σ' ὅλο τ' ἄπειρο μ' ἄγρια βασιλεύει
 Μέδουσας κεφαλῇ πάνοπλη Μοῖρα.
 Στῆς πίκρας τὴν πεντάμορφη πλημμύρα
 Μόνη ἡ ὁμορφιά γιὰ λίγο ἀντιπαλαίβει.
 Καὶ— ὥ μιστήριο—καθὼς διαβαίνει ἀπ' ἀστρα
 Σ' ἀστρα φῶς, ζέστα, δύναμη μαγνήτη,
 Μὲς τὴ μενεχεδένια οὐράνια πάστρα
 Μὲ μάτια τῆς ψυχῆς, σ' ἄλλον πλανήτη
 Νὰ κατεβαίνῃ φεγγοστάλαχτ' εἰδα
 (Γιατὶ τὸν κλαῖς;) σὰν ἀρμονίας ἄχτιδα.

ANGELICA FARFALLA

Στ' ἀκύμαντα τῆς θάλασσας ἀτλάζια
 Ἀκροπατώντας ἡ ψυχή, σὰ νᾶχη
 Μισοαπλωμένα τὰ φτερά, μονάχη
 Κινάει νὰ βρῷ στὴν ἄπειρη, γαλάζια
 Μονάξια, γιατρεμὸ γιὰ τὰ μαράζια
 Ποὺ τόσο τὴν παθιάζουν, καὶ σὰ λάχη
 Ν' ἀντικρύσῃ τ' ὧδιόπλουμο σελάχη
 Κι' ὅλα τ' ἀστραφτερά χρυσά τουπράζια
 Τοῦ Ἡλιου, ὁρθοποδίζει ἐρωτεμένη
 Στῆς ἀσημοβιολῆς τὸ μονοπάτι,
 Ποὺ ἵσια τὴ βγάνει στ' ἀσπιλα τεμένη
 Τῆς ὁμορφιᾶς κ' ἔκει, μὲ τὴν ἀπάτη
 Πῶς θὰ πορεύεται αἰώνια ἱεροδούλα
 Στ' ἄγιο φῶς καίεται σὰν πεταλούδούλα.

ΚΡΗΤΗ

Σειρῆνα πρασινόχρυση, μὲ μάτι
 Σὰν τῆς ἀγάπτης, μὲ λαζτάρας χεῖλα,
 Ἀχτιδομάλλα, ὁρθοβύζα, μὲ χῆλα
 Μύρια καμάρια καὶ λέπια γεμάτη,
 Τραγοῦδι τραγοῦδας μὲς τὴ φοδάτη
 Κατάχνια τοῦ πελάου, καὶ στὴν προσήλια
 Τοὺ ἀγέρος πλατωσιὰ καὶ στὰ βασίλεια
 Τῆς γῆς πνοὴ τὸ σέρνει μυρωδάτη:
 «Σὰν τὸ γάλα τῆς Αἴγας Ἀμαλθείας
 Θρέφει θεοὺς καὶ τὸ φιλί μου ἐμένα.
 Ἐλάτε νὰ χωρῆτε μὲς τῆς θείας
 Ἀγκαλιᾶς μου τὸ σφιξύμο ἐνωμένα.
 Πρόσφρυγες τῆς Ζωῆς, δῶρα ἄγια τρία:
 Θάνατο, ἀθανασία κ' ἐλευτερία.»

ΝΙΚΗ

Ἐβρέθηκ' ἔνα ὑπίμητο βλησίδι !
 Τόρα ποὺ οἱ ἀρχαῖοι ξανάζησαν ἀγῶνες,
 Ποὺ τῆς Πατρίδας δίνουν ζωογόνες
 Φλόγες ἀντριάς, πολεμικῆς μισίδι.
 Τοῦ Γένους μας παμπάλαιο στολίδι,
 Πόλαμψε στοῦ Ἡρακλῆ τοὺς ἐλαιῶνες
 Ἐπειτ' ἀπὸ εἰκοσιτρεῖς καὶ παλὲ αἰλῶνες
 Ξαναστράφτουν οἱ Ἡρόες τοῦ Βακχυλίδη.
 Σ' ἐμᾶς τὸν στέροντει τόρα ή Ἑλλάδα Μάννα
 Θρίαμβους ἀρραβώνα στὴ μεγάλη Πάλη,
 Καὶ τὸ Γένος μ' ἐλπίδας θρέψει μάνα
 Ποὺ σ' ἄγιο Ἀγώνα θὰ νικήσῃ πάλι.
 Μάννα! Τοὺς νέους σου ἥρωες νὰ ἐγκωμιάσῃ
 Γεννηθήτω ποιητῆς ποὺ νὰ τοῦ μοιάσῃ!

ΕΛΙΑ

Στὴν κουφάλα σου ἐφώλιασε μελίσσαι,
 Γέρικη ἐλιά, ποὺ γέρνεις μὲ τὴ λίγη
 Πρασινάδα ποὺ ἀκόμα σὲ τυλίγει
 Σὰ νῦθελε νὰ σὲ νεκροστολίσῃ.
 Καὶ τὸ κάθε πουλάκι στὸ μεθύσι
 Τῆς ἀγάπης πιπίζοντας ἀνοίγει
 Στὸ κλαρί σου ἐρωτάρικο κυνῆγι,
 Στὸ κλαρί σου ποὺ δὲ θὰ ξανανθήσῃ.
 Ὡς πόσο στὴ θανὴ θὰ σὲ γλυκάνουν,
 Μὲ τὴ μαγευτικὰ βοΐ ποὺ κάνουν,
 Ὁλοξώνταντης νιότης ὁμορφάδες
 Ποὺ σὰ θύμησες μέσα σου πληθαίνουν
 Ὡς νὰ μποροῦσαν ἔτσι νὰ πεθαίνουν
 Καὶ ἄλλες ψυχὲς τῆς ψυχῆς σου ἀδερφάδες.